

www.ketab.ir

بایسته‌های حقوقی و آموزه‌های فقهی نحوه حمایت از زنان قربانی تجاوز در نهاد ازدواج

مؤلفان:

دکتر امیر سماواتی پیروز

عضو هیات علمی و استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی
دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج

حسن بیگدلی

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

انتشارات
جهاددانشگاهی
قزوین

سرشناسه: سماواتی پیروز، امیر، ۱۳۵۹-

Samavati Pirouz, Amir

عنوان و نام پدیدآور: بایسته‌های حقوقی و آموزه‌های فقهی نحوه حمایت از زنان قربانی تجاوز در نهاد ازدواج / مؤلفان امیر سماواتی پیروز، حسن بیگدلی.

مشخصات نشر: قزوین: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۰۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۹-۶۴-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص ۱۰۱ - ۱۰۹.

موضوع: تجاوز زناشویی (فقه)

Rape in marriage (Islamic law)

تجاوز زناشویی -- قوانین و مقررات

Rape in marriage -- Law and legislation

قربانیان سوءاستفاده جنسی -- وضع حقوقی و قوانین

Sexual abuse victims -- Legal status, laws, etc

شناسه افزوده: بیگدلی، حسن، ۱۳۷۳-

شناسه افزوده: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد قزوین

شناسه افزوده: Press Organization Jahade Daneshgahi Ghazvin Branch

رده بندی کنگره: BP۱۹۸/۶

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۶

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۸۱۵۱۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

بایسته‌های حقوقی و آموزه‌های فقهی نحوه حمایت از زنان قربانی تجاوز در نهاد ازدواج

مؤلفان: امیر سماواتی پیروز، حسن بیگدلی

گرافیک و صفحه‌آرایی: مرضیه حمیدی‌زاده

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۹-۶۴-۵

چاپ: نوبت اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بهاء: ۶۵۰۰۰۰ ریال

مصوبه شورای شعبه انتشارات جهاد دانشگاهی قزوین

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی قزوین

کلیه حقوق محفوظ است ©

فهرست

- ۱..... پیشگفتار
- ۵..... مقدمه
- ۹..... فصل ۱: از علت‌شناسی تا پیامدها
- ۱۰..... مبحث اول: بازشناسی تجاوز زناشویی
- ۱۱..... گفتار اول: مفهوم تجاوز در نهاد ازدواج
- ۱۴..... گفتار دوم: تفاوت زنا با تجاوز در نهاد ازدواج
- ۱۶..... گفتار سوم: تمکین
- ۱۷..... بند اول: تمکین عام و خاص
- ۱۷..... بند دوم: تمکین مختص زوج یا زوجه
- ۲۰..... گفتار چهارم: موانع و دلایل موجه جهت عدم برقراری رابطه جنسی زوج و زوجه
- ۲۵..... مبحث دوم: بررسی علت، آثار و راهکارهای موجود
- ۲۵..... گفتار اول: علت‌شناسی خشونت و تجاوز علیه زوجه
- ۲۷..... بند اول: تاثیر هرزه‌نگاری در خشونت جنسی علیه زوجه
- ۳۰..... بند دوم: عدم آگاهی زوج یا زوجه از حقوق خود
- ۳۱..... بند سوم: عدم آموزش جنسی
- ۳۲..... گفتار دوم: پیامدهای تجاوز جنسی علیه زوجه
- ۳۳..... بند اول: آسیب‌های روانی
- ۳۶..... بند دوم: آسیب‌های جسمانی
- ۳۹..... بند سوم: سردمزاجی (هایپوفیلیک)
- ۴۰..... بند چهارم: خیانت
- ۴۱..... بند پنجم: همسرکشی

۴۲	گفتار سوم: راهکارهای پیشگیری در حوزه تجاوز در نهاد ازدواج
۴۳	بند اول: تنظیم گری در حوزه جنسی
۴۳	بند دوم: تاکید بر معاشرت به معروف
۴۷	فصل ۲: بایسته‌های جرم‌انگاری و ادله فقهی
۴۷	مبحث اول: جرم‌انگاری تجاوز در نهاد ازدواج
۴۹	گفتار اول: پیشینه جرم‌انگاری
۵۴	گفتار دوم: تئوری‌های مرتبط با جرم‌انگاری
۵۴	بند اول: تئوری رضایت غیرقابل عدول ناشی از عقد
۵۶	بند دوم: تئوری وحدت اراده
۵۷	بند سوم: تئوری زن به مثابه اموال شوهر
۵۸	بند چهارم: تئوری پیشگیری از اتهامات ناروا
۶۱	گفتار سوم: احترام به کرامت انسانی در جرم‌انگاری تجاوز در نهاد ازدواج
۶۱	مبحث دوم: تجاوز در نهاد ازدواج در حقوق انگلستان
۶۲	گفتار اول: شرایط تحقق تجاوز زناشویی
۶۴	گفتار دوم: مجازات تجاوز زناشویی در حقوق انگلستان
۶۹	مبحث سوم: بررسی ظرفیت‌های قانونی و فقهی
۶۹	گفتار اول: ظرفیت‌های قانون اساسی
۷۱	گفتار دوم: ظرفیت‌های فقهی
۷۴	مبحث چهارم: بررسی رفتار زوج و رضایت زوجه در تجاوز زناشویی
۷۴	گفتار اول: رفتار زوج در تجاوز زناشویی
۷۵	گفتار دوم: رضایت زوجه در تجاوز زناشویی
۷۸	مبحث پنجم: مصادیق تجاوز در نهاد ازدواج
۷۹	گفتار اول: تجاوز همراه با ایذا
۸۰	گفتار دوم: تجاوز بدون ایذا
۸۱	مبحث ششم: دلایل فقهی مرتبط با جرم‌انگاری
۸۱	گفتار اول: دلایل قرآنی و روایی

پیشگفتار

می‌خواهیم آنان را دارای حسن مسئولیت‌پذیری کنیم؛ اما همه مسئولیت‌هایشان را سلب می‌کنیم. می‌خواهیم آنان را معصوم کنیم اما آنان را در هاله‌ای از گناه قرار می‌دهیم. می‌خواهیم آنان را از عجزین بودن با خشونت رها سازیم؛ اما آنان را در جایی قرار می‌دهیم که مردم خشن محترم‌اند. می‌خواهیم آنان را از همه چیز باختگان رها سازیم؛ اما آنان را با هم چیزباختگان زیر یک سقف قرار می‌دهیم. می‌خواهیم آنان بر زندگی‌شان کنترل داشته باشند اما آنان را کاملا وابسته می‌کنیم. سخن گفتن از خشونت‌های ارتكابی علیه زنان بی‌آنکه قلم صرفاً به سوی سوگواری بلغزد امری دشوار می‌نماید؛ چراکه اذهان عوام‌زده‌ی عادت کرده‌اند به مصائب سوگواری کنند به جای آنکه به واکاوی و علت‌شناسی آن برآیند. گویی سوگواری به مصائب بسیار آسان‌تر است تا مواجه شدن با تلخی آن مصائب.

نگارندگان برآیند تا در پرتو آموزه‌های جرم‌شناسی و کیفی‌نگاهی به وضعیت زنانی داشته باشند که قربانی خشونت‌های خانگی قرار گرفته‌اند. زنان را برای ایفای نقش‌هایی آماده می‌کنیم که در بهترین شکل ممکن اگر آن نقش را به‌درستی ایفا نمایند؛ صرفاً مبدل به افرادی سرخورده شده‌اند که دیگر نشاط و پویایی اجتماعی در آنان به محاق گراییده و

به ورطه واماندگی و انفعال سقوط کرده اند. جامعه پذیری زنان گاهی به مثابه فرایندی است که ویتترین آن بسیار چشم نواز است؛ لیکن در پس آن مسلخی برای ناکامی آنان تدارک دیده شده است. نکته در برخی افکار کاملاً نهادینه شده است که نقش زنان در طول دوران زندگی خود به طور کلی در نقش های سه گانه دختر خوب، همسر خوب و مادر خوب شکل می گیرد.

هر سه نقش همان طور که ملاحظه می شود در پرتو نگاهی جنسیت مداران شکل می گیرد. دختر خوب دختری است که کمتر در محیط بیرون از منزل حضور داشته باشد و ایفای نقش دختر خوب در گرو آن است که دختر یاد بگیرد یا به سخن بهتر و به دختر و بیاموزیم که اگر قرار است برچسب دختر خوب و الصاق شود باید ساعات بسیاری در محیط بسته خانه سپری کند؛ بدین سان به طور ناخود آگاه به دختران بیاموزیم اگر می خواهیم به عنوان دختر خوب در جامعه نگریسته شوید باید بیشتر زمان خود را در خانه و صرف مراد دخترانه خود یا رسیدگی به کارهای روزمره منزل نمایید. دختری که به جای صرف زمان برای انجام این امور آن هم به بهترین شکل ممکن وقت خود را صرف فعالیت های بیرون می کند در ایفای نقش دختر خوب شکست خورده است.

نقش دوم همسر خوب بودن است، در واقع طیف گسترده ای از دخترانی که به این شرایط دچار هستند؛ به طور مشتاقانه خود را وارد نقش دوم می کنند؛ چرا که به آن به مثابه پناهگاهی می نگرند تا آن ها را از حضور والدین و حضور مستمر و مدام در خانه برهانند. حال آنکه نقش دوم سرایی بیش نیست؛ در واقع زن در نقش دوم یعنی همسر خوب بودن، درمی یابد که همسر خوب بودن نیز همسری است که به درستی همسر داری می کند و مهمان پذیر خوبی برای میهمان های خانگی است و از همه مهم تر آنکه مدت زمان طولانی را باید به آماده ساختن غذا و نظافت منزل اختصاص دهد به تدریج او درمی یابد که اگر ساعات طولانی خارج از منزل به مشارکت در فعالیت های اجتماعی بپردازد باید بپذیرد که انگ همسری که وظایف همسر داری را به درستی ایفا نمی کند و به قول اقوام درست تربیت نشده اصل را بر خود تحمیل می کند. نقشه دوم در واقع این اوج این حبس اجتماعی است.